

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)

Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος
(Τοιχογραφία Ἱ. Ν. Ἀγ. Μάρκου Βροντάδου)

Τεῦχος 82Β ΙΟΥΝΙΟΣ 2025

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ
ΧΙΟΣ

Θ. Λειτουργία Ἱ. Ν. Ἀγ. Σπυρίδωνος Σεργῶν
(Κυριακή Ἀγ. Πατέρων Α' Οἰκ. Συνόδου)

ἑορτασμός Ἀπ. Παύλου εἰς Οἰνούσας (29.06.2025)

Πατριαρχική καί Συνοδική
Ἐγκύκλιος Ἐπιστολή
ἀπολυθεῖσα ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ
τῆς 1700ῆς ἐπετείου τῆς
ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου

Ἀριθμ. Πρωτ. 335

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ – ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΑ ΘΕΟΥ

* * *

Ὑμνον εὐχαριστίας ἀναπέμπομεν τῷ πανσθενουργῷ,
παντεπόπτη καί παντευεργέτῃ Θεῷ τῷ ἐν Τριάδι, τῷ
ἀξιῶσαντι τὸν λαόν Αὐτοῦ φθάσαι τὴν 1700ὴν ἐπέτειον τῆς
ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τῆς πνευματοκινήτως
μαρτυρησάσης περὶ τῆς γνησίας πίστεως εἰς τὸν
συνάναρχον τῷ Γεγεννηκότι καί παναληθῶς Αὐτῷ
ὁμοούσιον Θεόν Λόγον, «τόν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καί
διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα καί σαρκωθέντα
καί ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καί ἀναστάντα τῇ τρίτῃ
ἡμέρᾳ καί ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καί ἐρχόμενον
κρῖναι ζῶντας καί νεκρούς».

Ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας ἀποτελεῖ ἔκφρασιν τῆς
συνοδικῆς φύσεως τῆς Ἐκκλησίας, κορύφωσιν τῆς
«ἀρχεγόνου συνοδικότητος» αὐτῆς, ἀρρήκτως
συνδεδεμένης μετὰ τῆς εὐχαριστιακῆς πραγματώσεως
τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ἀλλὰ καί μετὰ
τῆς πρακτικῆς τῆς ἐπὶ τό αὐτό συνελεύσεως

πρός λήψιν «όμοθυμαδόν»¹ αποφάσεων ἐπὶ τρεχόντων θεμάτων. Ἡ ἐν Νικαία Σύνοδος σηματοδοτεῖ ἐν ταύτῳ τὴν ἀνάδυσιν μιᾶς νέας συνοδικῆς δομῆς, αὐτῆς τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ ἀποβῇ καθοριστικὴ διὰ τὴν πορείαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἀξιωματικόν εἶναι ὅτι ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος δέν ἀποτελεῖ «μόνιμον θεσμόν» εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ «ἐκτακτον γεγονός», ἀπάντησιν εἰς μίαν συγκεκριμένην ἀπειλήν κατὰ τῆς πίστεως, ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς διαρραγείσης ἐνότητος καὶ τῆς εὐχαριστιακῆς κοινωνίας.

Τό ὅτι ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅτι ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος παρηκολούθησε τὰς ἐργασίας καὶ περιέβαλε τὰ ἀναθέματα αὐτῆς διὰ τοῦ κύρους κρατικοῦ νόμου, δέν τὴν καθιστᾷ «αὐτοκρατορικὴν σύνοδον»². Ὑπῆρξεν ἀμιγῶς «ἐκκλησιαστικόν γεγονός», κατὰ τό ὅποιον ἡ Ἐκκλησία, καθοδηγούμενη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀπεφάσισε διὰ τὰ τοῦ οἴκου της, ἐνῷ ὁ Αὐτοκράτωρ ἐφήρμοσε τὴν ἀρχὴν «Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ»³.

Ἐνώπιον τῆς Ἀρειανικῆς πλάνης, ἡ Ἐκκλησία διετύπωσε συνοδικῶς τό οὐσιῶδες τῆς διηνεκῶς βιουμένης ἐν αὐτῇ πίστεως. Ὁ «όμοούσιος τῷ Πατρί» προαιώνιος Υἱός καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, «Θεός ἀληθινός ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ», σώζει διὰ τῆς σαρκώσεώς Του τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἀλλοτρίου καὶ διανοίγει εἰς αὐτόν τὴν ὁδὸν τῆς κατὰ χάριν θεώσεως. «Αὐτός γάρ ἐνηνθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν»⁴. Τό Σύμβολον τῆς Νικαίας διατρανοῖ τὴν βεβαίαν πεποίθησιν ὅτι ἡ σοβοῦσα αἰρετικὴ ἀπόκλισις ἀποτελεῖ ἄρνησιν τῆς δυνατότητος σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, δέν εἶναι ἀπλῶς θεωρητική διακήρυξις ἀλλά ὁμολογία πίστεως, ὡς ὅλα τὰ δογματικά κείμενα τῆς Ἐκκλησίας, αὐθεντική διατύπωσις τῆς ζωσῆς ἐν αὐτῇ καί δι' αὐτῆς ἀληθείας.

Ἰδιαίτεραν θεολογικήν βαρύτητα ἔχει τό γεγονός ὅτι βάσιν τοῦ Ἱεροῦ Συμβόλου «Πιστεύομεν...» ἀποτελεῖ ἐν τοπικόν βαπτιστήριον Σύμβολον ἥ ὁμάς τοιούτων Συμβόλων. Ὡς γνήσιος φορεῦς τῆς διαχρονικῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοσυνειδησίας, ἡ Σύνοδος ἀνακεφαλαιοῖ καί βεβαιοῖ τήν Ἀποστολικήν παρακαταθήκην, τήν ὁποίαν διαφυλάσσουν αἱ κατά τόπους Ἐκκλησίαι. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἀναφέρει ὅτι οἱ Συνοδικοὶ Πατέρες «περί δέ τῆς πίστεως ἔγραψαν οὐκ ἔδοξεν, ἀλλ', Οὕτως πιστεύει ἡ καθολική Ἐκκλησία· καί εὐθύς ὡμολόγησαν, πῶς πιστεύουσιν, ἵνα δείξωσιν, ὅτι μή νεώτερον, ἀλλ' ἀποστολικόν ἐστίν αὐτῶν τό φρόνημα, καί ἃ ἔγραψαν, οὐκ ἐξ αὐτῶν εὐρέθη, ἀλλά ταῦτ' ἐστίν, ἃ περ ἐδίδαξαν οἱ ἀπόστολοι»⁵ Πεποίθησις τῶν θεοδιδάκτων Πατέρων ἦτο ὅτι οὐδέν προσετέθη εἰς τήν πίστιν τῶν Ἀποστόλων καί ὅτι τό ὄντως οἰκουμενικόν Σύμβολον τῆς Νικαίας ἀποτελεῖ διακήρυξιν τῆς κοινῆς παραδόσεως τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ Συνοδικοὶ Πατέρες, τοὺς ὁποίους ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπαξίως τιμᾷ καί ὑμνεῖ ὡς «Ἀποστολικῶν παραδόσεων ἀκριβεῖς φύλακας», ἐχρησιμοποίησαν τόν φιλοσοφικόν ὅρον «οὐσία» (καί τό «ὁμοούσιον») διά τήν ἔκφρασιν τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως εἰς τήν θεότητα τοῦ Λόγου, τήν ὁποίαν ἠρνεῖτο ὁ Ἄρειος, καί μετ' αὐτῆς τό ὅλον μυστήριον τῆς πανσωστικῆς ἐνσάρκου Θείας Οἰκονομίας, ἐμπλακεῖς εἰς ἑλληνιστικά νοητικά σχήματα καί ἀπωθήσας τόν «Θεόν τῶν Πατέρων»

ἐν ὀνόματι τοῦ «Θεοῦ τῶν φιλοσόφων».

Ἐτερον κεφαλαιῶδες ζήτημα, τό ὁποῖον ἐκλήθη νά ἐπιλύσῃ ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος ἐν τῇ λειτουργικῇ πράξει, ἦτο τό «πότε καί πῶς δεῖ ἡμᾶς τήν τοῦ Πάσχα ἑορτήν ἐκτελεῖν». Ἡ 1700ῃ ἐπέτειος τῆς συγκλήσεως τῆς Συνόδου ἐπανέφερεν εἰς τήν ἐπικαιρότητα τό θέμα τοῦ κοινοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία εὐχεται ὅπως οἱ ὅπου γῆς Χριστιανοί ἐπανέλθουν, συμφώνως πρὸς τὰς προσταγὰς τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, εἰς τόν ἑορτασμόν τοῦ Πάσχα κατὰ κοινήν ἡμέραν, ὡς εὐτυχεῖ συγκυρία, συνέβη κατὰ τό τρέχον ἔτος. Ἡ ἀπόφασις αὕτη θά λειτουργήσῃ ὡς ἔνδειξις καί σύμβολον γνησίας προόδου εἰς τόν ἀγῶνα οἰκουμενικῆς συμπορεύσεως καί ὁμονοήσεως διὰ μέσου τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου καί τοῦ «διαλόγου τῆς ζωῆς», ὡς ἀπτή μαρτυρία περὶ τοῦ ἐμπράκτου σεβασμοῦ τῶν κεκτημένων τῆς ἀδικοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ ἐπίτευξις τοῦ στόχου αὐτοῦ, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἐφετεινῆς ἐπετείου, ὑπῆρξε κοινόν ὄραμα τοῦ ἀειμνήστου Πάπα Ρώμης Φραγκίσκου καί τῆς ἡμετέρας Μετριότητος. Ἡ ἐκδημία αὐτοῦ, τήν ἐπαύριον τοῦ παγχριστιανικῶς ἑορτασθέντος Πάσχα, ἐπιτείνει τήν κοινήν εὐθύνην, ὅπως συνεχίσωμεν ἀταλαντεύτως πρὸς τήν αὐτήν κατεύθυνσιν.

Σπουδαῖον ὑπῆρξεν ἐπίσης τό νομοκανονικόν ἔργον τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀποτυποῦται καί ἐπικυροῦται συνοδικῶς τό διαχρονικόν κανονικόν συνειδός τῆς Ἐκκλησίας, καί εἰς τό ὁποῖον εὐρίσκονται αἱ ἀπαρχαί τοῦ μητροπολιτικοῦ συστήματος καί τῆς ἀναδείξεως τοῦ κύρους, τῆς ἐξεχούσης θέσεως καί τῆς διηρυμένης εὐθύνης ὠρισμένων Θρόνων, ἐκ τῶν ὁποίων διεμορφώθη

προοδευτικῶς τό σύστημα τῆς Πενταρχίας. Ἐφ' ὅσον ἡ κανονική παρακαταθήκη τῆς Νικαίας εἶναι κοινή κληρονομία ὁλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἡ ἐφετεινή ἐπέτειος καλεῖται νά λειτουργήσῃ ὡς προσκλητήριον δι' ἐπιστροφὴν εἰς τὰς πηγάς, εἰς τὰ πρωταρχικά κανονικά θεσπίσματα τῆς ἀδιδαιρέτου Ἐκκλησίας.

Ἐγγυητής τῶν θεσπισμάτων τῆς Νικαίας ἀνεδείχθη διαχρονικῶς ὁ Οἰκουμενικός Θρόνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Αὐτό τό πνεῦμα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐξεφράσθη καί διὰ τῆς Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου ἐπὶ τῇ 1600ῃ ἐπετείῳ τῆς Συνόδου⁶, «τῆς πρώτης τῶν Οἰκουμενικῶν καί μεγίστης ὡς ἀληθῶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας». Ἡ εἰλημμένη ἀπόφασις, ὅπως ἡ ἐπέτειος ἐορτασθῇ «πανηγυρικῶς καί δῆ ἀπό κοινοῦ, εἰ δυνατόν, ὑπό πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, εἰς ἐκδήλωσιν πάνδημον τῆς πιστῆς καί σήμερον τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι ἐμμονῆς τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ διδασκαλίᾳ καί τῷ πνεύματι τῆς Συνόδου ἐκείνης, ἥτις ὅπως ἐξ ἑνός τήν μίαν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀποφάνσεως αὐτῆς ἐστερέωσε καί ἐσφράγισεν, οὕτως ἐξ ἄλλου καί τήν ἐνότητα τῆς ἐκκλησιαστικῆς συγκροτήσεως διὰ τῆς ἀπό πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς παρουσίας ἀντιπροσώπων περιλάμπρως παρέστησεν», δυστυχῶς δέν κατέστη δυνατόν νά πραγματοποιηθῇ ἐξ αἰτίας τῶν ἐκτάκτων περιστάσεων καί τῆς χηρείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Τήν 19ην Ἰουλίου 1925, πρώτην Κυριακὴν μετὰ τήν ἐνθρόνισιν τοῦ Πατριάρχου Βασιλείου Γ', ἐξεπληρώθη ἡ «καθυστερήσασα ὀφειλή» διὰ τῆς τελέσεως «εἰδικῆς Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Λειτουργίας» ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ.

Ίδιαιτέραν ἐκκλησιολογικήν σημασίαν ἔχει τό γεγονός ὅτι εἰς τήν Ἐγκύκλιον τονίζεται ἡ ἀξία τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος τοῦ ἑορτασμοῦ ταύτης τῆς «μεγάλης διά πᾶσαν τήν Χριστιανοσύνην» ἐπετείου ὑπό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, «ἀμεσωτέραν πρὸς τήν ἑορτήν ταύτην ἐχούσης τήν σχέσιν καί τήν ὀφειλήν».

Ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας ἀποτελεῖ σταθμόν εἰς τήν διαμόρφωσιν τῆς δογματικῆς ταυτότητος καί τῆς κανονικῆς δομῆς τῆς Ἐκκλησίας, παρέμεινε δέ τό πρότυπον διά τήν ἀντιμετώπισιν προβλημάτων πίστεως καί κανονικῆς τάξεως ἐπὶ οἰκουμενικοῦ ἐπιπέδου. Ἡ 1700ῃ ἐπέτειος ἀπό τῆς πραγματοποιήσεώς της ὑπενθυμίζει εἰς τήν Χριστιανοσύνην τὰς παραδοχάς τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, τήν ἀξίαν τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν παρανοήσεων τῆς χριστιανικῆς πίστεως καί τήν ἀποστολήν τῶν πιστῶν, ὅπως συμβάλλουν εἰς τόν πολλαπλασιασμόν τῶν «καλῶν καρπῶν» τῆς ἐν Χριστῷ, κατὰ Χριστόν καί εἰς Χριστόν ζωῆς ἐν τῷ κόσμῳ.

Καλούμεθα σήμερον νά ἀναδείξωμεν τό διαχρονικόν μήνυμα τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τὰς σωτηριολογικάς διαστάσεις καί τὰς ἀνθρωπολογικάς συνεπείας τοῦ «ὁμοουσίου», τῆς ἀρρήκτου συνδέσεως τῆς Χριστολογίας μετὰ τῆς ἀνθρωπολογίας, εἰς μίαν ἐποχήν ἀνθρωπολογικῆς συγχύσεως καί ἐντόνων προσπαθειῶν ἀναδείξεως τοῦ «μετανθρώπου» ὡς τοῦ ἀνοικτοῦ ὀρίζοντος καί τῆς αὐτοαποθεωτικῆς προοπτικῆς τῆς ἀνθρωπίνης ἐξελίξεως, τῇ συμβολῇ τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας. Ἡ ἀρχή τῆς «θεανθρωπινότητος» ἀποτελεῖ τήν ἀπάντησιν εἰς τήν ἀδιέξοδον ὀπτασίαν τοῦ συγχρόνου «ἀνθρωποθεοῦ». Ἡ ἀναφορά εἰς τό «πνεῦμα τῆς Νικαίας» ἀποτελεῖ πρόσκλησιν ὅπως στραφῶμεν εἰς τὰ οὐσιώδη τῆς πίστεως

μας, πυρήν τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ Κύριος καί Σωτήρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ἡ πλήρης καί τελεία ἀποκάλυψις τῆς ἀληθείας περὶ τοῦ Θεοῦ καί τοῦ ἀνθρώπου. «Ὁ ἐμέ ἑώρακώς, ἑώρακε τόν πατέρα μου»⁷. Ὁ ἐνανθρωπήσας Θεός Λόγος ἔδειξε «πρῶτος καί μόνος», ὡς γράφει ὁ Ἅγιος Νικόλαος ὁ Καβάσιλας, «τόν ἀληθινόν ἄνθρωπον καί τέλειον, καί τρόπων καί ζωῆς καί τῶν ἄλλων ἕνεκα πάντων»⁸. Αὐτήν τὴν Ἀλήθειαν ἐκπροσωπεῖ ἐν τῷ κόσμῳ ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καί Αποστολικὴ Ἐκκλησία, ἀπὸ αὐτὴν τρέφεται, αὐτὴν διακονεῖ. Φοροῦσα τόν χιτῶνα τῆς Ἀληθείας, «τόν ὑφαντόν ἐκ τῆς ἄνω θεολογίας», αἰεὶ ὀρθοτομεῖ καί δοξάζει «τῆς εὐσεβείας τό μέγα μυστήριον», εὐαγγελιζομένη τόν λόγον τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καί τῆς ἐλπίδος, προσβλέπουσα πρὸς τὴν «ἀνέσπερον καί ἀδιάδοχον καί ἀτελεύτητον ἡμέραν»⁹, τὴν ἐρχομένην αἰώνιον Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἔργον τῆς θεολογίας εἶναι ἡ ἀποκάλυψις τῆς σωτηριολογικῆς διαστάσεως τῶν δογμάτων καί ἡ ἐρμηνεία αὐτῶν δι' ὑπαρξιακῶν ὄρων, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ, ὁμοῦ μετὰ τῆς μετοχῆς εἰς τό ἐκκλησιαστικόν γεγονός, εὐαισθησίαν καί γνήσιον ἐνδιαφέρον διὰ τόν ἄνθρωπον καί τὰς περιπετείας τῆς ἐλευθερίας του. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, ἡ διατράνωσις τῆς πίστεως εἰς τόν ἐνανθρωπήσαντα Θεόν Λόγον ὀφείλει ὅπως συνοδεύηται ὑπὸ τῆς ἐμπράκτου ἀνταποκρίσεως ἡμῶν εἰς τόν σωτήριον λόγον Αὐτοῦ: «αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς»¹⁰.

Μεμνημένοι τοίνυν τῶν ἀφάτων δωρεῶν, ὧν ἐποίησε καί ποιεῖ πάσῃ τῇ κτίσει, ἀκαταπαύστως δοξολογοῦμεν τό

ὑπεράγιον καὶ ὑπέρλαμπρον ὄνομα τοῦ Κυρίου τῶν ὅλων καὶ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, δι' Οὗ τόν Πατέρα ἐγνώκαμεν καὶ τό Πνεῦμα τό Ἅγιον ἐπεδήμησεν ἐν κόσμῳ. Ἀμήν!

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,βκε', κατὰ μῆνα Ἰούνιον (α')

Ἐπινεμήσεως Γ'

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

- + ὁ Κολωνείας Ἀθανάσιος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας Μακάριος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καὶ Βιάννου Ἀνδρέας ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Βελγίου Ἀθηναγόρας ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπαλαίας Παῖσιος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Ἀτλάντας Σεβαστιανός ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Κυδωνιῶν Ἀθηναγόρας ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Σηλυβρίας Μάξιμος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Αὐστραλίας Μακάριος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Ἑλβετίας Μάξιμος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Ἰρλανδίας Ἰάκωβος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Μεξικοῦ Ἰάκωβος ἐν Χριστῷ εὐχέτης

1. Πράξ. β', 1.

2. Μητροπολίτου Περγάμου Ἰωάννου Ζηζιούλα, Ἔργα Α'. Ἐκκλησιολογικά Μελετήματα, ἐκδ. Δόμος, Αθήνα 2016, σ. 675-6.

3. Ματθ. κβ', 21.

4. Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Λόγος περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου, PG 25, 192.

5. Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Ἐπιστολή περὶ τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἀριμίνῳ τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐν Σελευκείᾳ τῆς Ἰσαυρίας συνόδων, PG 26, 688.

6. Κ.Π.Α. κώδιξ Α' 94, 10 Αὐγούστου 1925, σ. 102-3.

7. Ἰωάν. ιδ', 9.

8. Νικολάου Καβάσιλα, Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, PG 150, 680.

9. Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Εἰς τὴν Ἑξαήμερον, PG 29, 52.

10. Ἰωάν. ιε', 12.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις: Ιωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 2227

Αριθ.

Αθήνησι, τῇ 9ῃ Μαΐου 2025

Διεκπ. 1033

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ 3096

Πρός

τό Χριστεπώνυμο Πλήρωμα

τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Περί τῆς Α' Οικουμενικῆς Συνόδου»

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Τὴν ἐβδόμη Κυριακὴ ἀπὸ τὸ Πάσχα ἐορτάζουμε καὶ τιμᾶμε τοὺς Πατέρες τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Κατὰ τὸ διανυόμενο ἔτος 2025 συμπληρώνονται 1.700 ἔτη ἀπὸ τὸ ἔτος 325 μ.Χ., πὺν συνεκλήθη ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος στὴν Νίκαια τῆς Βιθυνίας. Μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία ἄς θυμηθοῦμε τὶς ἀποφάσεις της καὶ ἄς ἐμβαθύνουμε στὴν σημασία πὺν ἔχει γιὰ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

α'. Ἡ θεία βούληση ἐκφράζεται μέσῳ τῶν Συνόδων.

Ἡ ἀρχὴ τῶν Συνόδων ἀνάγεται ἀρχικὰ στὴν Ἀποστολικὴ Σύνοδο πὺν συγκροτήθηκε στὰ Ἱεροσόλυμα τὸ ἔτος 48 μ.Χ. (Πράξεων 15, 6 καὶ ἐξῆς).

Ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Σύνοδο οἱ Σύνοδοι ἀποτελοῦν θεσμό ἀποστολικό, μὲ θεῖο κύρος καὶ ἀποφαίνονται περὶ πίστεως ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι, τὸ ὁποῖο ἐξέφραζαν οἱ Πατέρες πὺν συμμετείχαν, ὅπως δηλώνεται μὲ τὸ ἀποστολικό «ἔδοξε τῷ Ἀγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν». Καὶ κατὰ τὸν Μέγα Κωνσταντῖνο (PG 20, 1080) «Πᾶν γὰρ ὅ,τι δ' ἂν ἐν τοῖς

ἀγίοις τῶν ἐπισκόπων συνεδρίοις πράττηται, τοῦτο πρὸς τὴν θείαν βούλησιν ἔχει τὴν ἀναφοράν». Δηλαδή, κάθε τι ποὺ πράττεται στὶς ἅγιες Συνόδους τῶν ἐπισκόπων, αὐτὸ ἔχει τὴν ἀναφορὰ πρὸς τὴν θεία βούληση.

β'. Τὸ ἀλάθητον τῶν ἀποφάσεων τῶν Συνόδων.

Τὸ πλήρωμα ἢ τὸ ὅλον ἢ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ τὸ συναποτελοῦν ὅλοι οἱ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ποὺ πιστεύουν ὀρθόδοξα, λογίζεται στὴν Ὁρθοδοξία ὡς φορέας τοῦ ἀλάθητου τῆς Ἐκκλησίας, ἐνῶ ὡς φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὄργανο ἐκφράσεως τοῦ ἀλάθητου αὐτῆς εἶναι ἡ ἀνώτατη διοικητικὴ ἀρχὴ της, δηλαδή ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, στὴν ὁποία ἀντιπροσωπεύεται τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μὲ τοὺς ἐπισκόπους του, ποὺ δογματίζουν μὲ τὴν ἐπενέργεια καὶ ἔμπνευση καὶ ἐπιστασία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Δὲν μπορεῖ λοιπὸν τὸ ἐκκλησιαστικὸ πλήρωμα ἢ τὰ δύο μεγάλα τμήματα αὐτοῦ, τῶν κληρικῶν ἢ τῶν λαϊκῶν ξεχωριστά, ἢ πολὺ λιγώτερο κάποιο ἄτομο ἢ κάποιος ἐπίσκοπος ἢ πατριάρχης ἢ πάπας νὰ δογματίζει ἔγκυρα καὶ αὐθεντικά, διότι αὐτὸ εἶναι ἀποκλειστικὸ δικαίωμα καὶ ἔργο μόνον τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν ἐπισκόπων ποὺ μετέχουν σ' αὐτές, οἱ ὁποῖοι ἀντιπροσωπεύουν τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκφράζουν τὴν πίστη του.

γ'. Ἡ ὁμοφωνία στὶς ἀποφάσεις.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι διατυπώνουν σὲ δογματικοὺς ὅρους τὴν ἀρχαιοπαράδοτη ὀρθόδοξο πίστη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, τὸ ὁποῖο ἀποδεχόμενο τὰ δεδομένα, ὡς σύμφωνα πρὸς τὴν κοινὴ συνείδηση καὶ πίστη του, ἀναγνωρίζει τὴν οἰκουμενικότητα αὐτῶν, ἡ ὁποία ἔτσι ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὴν συμφωνία, καὶ τὴν - μὲ ὁμοφωνία καὶ ἀγάπη - ἐνότητα τοῦ ὅλου σώματος τῆς Ἐκκλησίας ἢ ἐκ τῆς «consensus Ecclesiae» ὄλων τῶν χρόνων, δηλαδή τὴν συμφωνία τῆς Ἐκκλησίας. Ἐννοεῖται, ὅμως, ὅτι αὐτὴ ἡ ἀναγνώριση ἐκ μέρους τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος πρέπει νὰ νοεῖται μόνον ὡς ἀπλὸ ἐξωτερικὸ γνῶρισμα καὶ τεκμήριο καὶ μαρτυρία τοῦ ἀλάθητου τῶν δογμάτων ποὺ ἀποφασίσθηκαν στὶς Συνόδους καὶ τῆς οἰκουμενικότητος αὐτῶν, ἐνῶ οἱ μετέχοντες σὲ αὐτές ἐπίσκοποι διατυπώνουν ἀλάθητα τὰ δόγματα ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ θεία δικαιοσύνη ὑπὸ τὴν ἔμπνευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

δ'. Ἡ συμμετοχή.

Στὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους μετεῖχαν μὲ πλήρη δικαιώματα λόγου καὶ ψήφου μόνον οἱ ἐπίσκοποι, ἤτοι πατριάρχες, ἑξαρχοί, μητροπολίτες, ἀπλοὶ ἐπίσκοποι, παλαιότερα δὲ καὶ χωρεπίσκοποι. Μαζὶ μὲ αὐτοὺς μποροῦσαν νὰ μετέχουν μὲ δικαίωμα ψήφου καὶ πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι, ἀλλὰ μόνον ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν ἐπισκόπων ποὺ κωλύονταν νὰ παραστοῦν αὐτοπροσώπως καὶ νὰ ἐκπροσωπήσουν τὴν περιοχὴ τους. Ἐπίσης αὐτοὶ συμμετεῖχαν, χωρὶς δικαίωμα ψήφου, ὡς γραμματεῖς ἢ νοτάριοι ἢ καὶ σὲ ἄλλες βοηθητικὲς ἐργασίες τῶν Συνόδων καὶ τῶν ἐπισκόπων, τοὺς ὁποίους συνόδευαν καὶ ὑποβοηθοῦσαν μερικὲς φορὲς καὶ στὶς συνοδικὲς συζητήσεις ἢ τέλος, μὲ ἐντολὴ τῶν Συνόδων, συμμετεῖχαν καὶ αὐτοὶ στὴν συζήτηση μὲ τοὺς ἐτερόδοξους καὶ ἀνασκευάζαν τὶς δοξασίες τους. Τέλος, καὶ μοναχοὶ καὶ λαϊκοί, ἰδίως θεολόγοι καὶ φιλόσοφοι, συμμετεῖχαν στὶς Συνόδους ὡς σύμβουλοι καὶ ἐρμηνευτές, βοηθώντας τους μὲ ποικίλους τρόπους στὸ ἔργο τους.

ε'. Τὸ κύρος τῶν ἀποφάσεων.

Μετὰ ἀπὸ ἐμπεριστατωμένες συζητήσεις οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι ἐξέδιδαν πρῶτον μὲν σύμβολα ἢ ὅρους ἢ τόμους ἢ ὁμολογίες καὶ ἐκθέσεις, ποὺ ἀναφέρονταν στὴν δογματικὴ πίστη, δεύτερον δὲ κανόνες, ποὺ ἀναφέρονταν στὴν διοίκηση, τὴν εὐταξία, τὸ πολίτευμα καὶ σὲ ὁλόκληρο τὸν βίον τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἐπαιρναν θέση ὑποχρεωτικῶν νόμων γιὰ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ γιὰ τὸ Κράτος.

Οἱ ἀποφάσεις τῶν Συνόδων ἀποτελοῦν ὅρο σωτηρίας γιὰ τοὺς πιστοὺς, κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς.

Ὁ αὐτοκράτορας Ἰουστινιανὸς ὁ Α', περιβάλλοντας μὲ τὸ κύρος τοῦ νόμου τὶς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ὥρισε: «θεσπίζομεν τάξιν νόμων ἐπέχειν τοὺς ἀγίους ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας, τοὺς ὑπὸ τῶν ἀγίων ἐπτὰ Συνόδων ἐκτεθέντας ἢ βεβαιωθέντας, τῶν γὰρ Συνόδων τὰ δόγματα καθάπερ τὰς θείας Γραφὰς δεχόμεθα, καὶ τοὺς κανόνας ὡς νόμους φυλάττομεν».¹

¹ Νεαρά ρλα', κεφ. α', πρβλ. Βασιλικῶν βιβλ. ε', τίτλ. Γ', β'.

Βεβαίως, ἔκτοτε ἡ τήρηση τῶν ἀποφάσεων τῶν Συνόδων ἐξασφαλίζει τὴν ἑνταξὴ στὴν Ἐκκλησία. Οἱ πάντες ὀφείλουν νὰ τηροῦν τὶς ἀποφάσεις τῶν Συνόδων.

στ'. Ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος.

Ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συγκλήθηκε ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Μέγα Κωνσταντῖνο, στὴν Νίκαια τῆς Βιθυνίας, ἐναντίον τοῦ αἵρεσιάρχου Ἀρείου, ἀπὸ τὶς 20 Μαΐου προκαταρκτικά καὶ ἀπὸ τὶς 14 Ἰουνίου ἐπίσημα, μὲ παρουσία τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, μέχρι τὶς 25 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 325. Ἡ Σύνοδος ἀποτελέσθηκε κατὰ μὲν τὴν ἐπικρατοῦσα παράδοση ἀπὸ 318 Πατέρες, κατὰ ἄλλες δὲ ἱστορικές μαρτυρίες ἀπὸ «ἐγγὺς τριακοσίων», ἀπὸ αὐτοὺς δέ, 5 μόνον ἀπὸ τὴν Δύση. Κύριος δὲ σκοπὸς αὐτῆς ἦταν ἡ καταδίκη τοῦ Ἀρειανισμοῦ καὶ ἡ θετικὴ διατύπωση τῆς ὀρθοδόξου δογματικῆς διδασκαλίας γιὰ τὸ δεύτερο πρόσωπο τῆς Ἀγίας Τριάδος, διότι τὴν θεότητα Αὐτοῦ εἶχε ἀρνηθεῖ ἀπὸ τοῦ ἔτους 318 μ.Χ. ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πρεσβύτερος Ἀρειος.

Τὸ πρῶτο λοιπὸν καὶ κύριον ἔργο τῆς Συνόδου ἦταν ἡ καταδίκη τῶν αἵρετικῶν πλανῶν καὶ κακοδοξιῶν τοῦ Ἀρείου καὶ τῶν ὁπαδῶν του, καθὼς καὶ ἡ διακήρυξη τῆς «πίστεως» ἢ τοῦ «συμβόλου» τῆς Νικαίας. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, ἡ μὲν Σύνοδος καταδίκασε καὶ ἀναθεμάτισε, ὁ δὲ Μέγας Κωνσταντῖνος ἐξόρισε τοὺς αἵρετικούς Ἀρειο, Σεκοῦνδο Πτολεμαῖδος καὶ Θεωνᾶ Μαρμαρικῆς στὴν Ἰλλυρία, ἀργότερα δὲ ἐξορίσθηκαν στὴν Γαλλία καὶ ὁ Νικομηδεῖας Εὐσέβιος καὶ ὁ Νικαίας Θεόγνις, ἐπειδὴ ἀρνήθηκαν νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν καταδίκη τοῦ Ἀρείου καὶ δέχονταν τοὺς Ἀρειανούς, ἂν καὶ εἶχαν ἀποδεχθεῖ τὸ σύμβολο τῆς Νικαίας. Στὴν συνέχεια, ἡ Σύνοδος διευθέτησε καὶ ἄλλα τρία ἐκκλησιαστικά σχίσματα, δηλαδή, τὸ Νοβατιανό, τὸ Σαμοσατιανὸ καὶ τὸ Μελιτιανό, καθὼς ἐπίσης τερμάτισε καὶ τὶς ἔριδες γιὰ τὸν χρόνον τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα καὶ ὅρισε ὅπως αὐτὸ ἑορτάζεται τὴν πρώτη Κυριακὴ μετὰ τὴν πρώτη πανσέληνον τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας. Ἐπὶ πλέον δέ, ἀπέκρουσε τὴν ἀγαμία τῶν κληρικῶν καὶ μάλιστα τῶν ἐπισκόπων καὶ στὸ τέλος ἐξέδωσε καὶ εἴκοσι ἱεροὺς κανόνες.

Στὶς δογματικὲς ἀποφάσεις τῶν Συνόδων ἀποδίδει εὐλόγως ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία αἰώνιον κύρος, ἀπόλυτη ἀξία καὶ

(συνέχεια εἰς σελ. 17)

Εἰκὼν Ἱερομαρτύρων συμμαρτυρησάντων
τῷ Ἀγ. Γρηγόριῳ τῷ Ε΄ Πατριάρχῃ Κων/λεως

Ἐγκαίνια Ἱ. Παραβήματος Ἱερομάρτυρος Λιονυσίου Ἐφέσσου τοῦ Καλλιάρχου
(Ι. Ν. Ἀγ. Παρασκευῆς Ζυφιά - 14.06.2025)

Ἀρχιερατική Θ. Λειτουργία τῇ συμμετοχῇ πάντων ἱερέων
(Ἀπόδοσις Πάσχα)

των Κληρικῶν τῆς Ἱ. Μ. Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν
(Μητρ. Ναός Χίου)

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις: Ἰωάννου Γενναδίου 14 - 115 21, Ἀθήναι
Τηλ. 210-7272.204, Fax 210-7272.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

ΠΡΩΤ. 2621

ΑΡΙΘ.

ΑΘΗΝΗΣ ΤΗ. 19η Ἰουνίου 2025

ΔΕΚΤ. 1422

Πρὸς
τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν κ. Μάρκον
Εἰς Χίον

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Συνοδικῇ Ἀποφάσει, ληφθεῖση ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 13ης μηνὸς Ἰουνίου ἐ.ε., καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 912/524/23.5.2025 ὑμετέρου ἐγγράφου, δι' οὗ ὑποβάλλατε ἔκθεσιν μέ θέμα «*Ενημέρωσις περὶ τοῦ Διεθνοῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου: "Εὐαγγελιστῆς Μάρκος: Ἱερά καὶ Θύραθεν Ἐπιστήμη"*», τό ὁποῖον ἐπραγματοποιήθη εἰς τό Ὁμήρειον Πνευματικόν Κέντρον Χίου ἀπὸ 14ης ἕως 18ης Μαΐου 2025, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ ῥηθείᾳ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς ἀπεφάσισεν ὅπως ἐκφράση πρὸς τὴν ὑμέτεραν Σεβασμιότητα τὰς συγχαρητηρίους Αὐτῆς προσερίσεις διὰ τὴν γενομένην ἐνημέρωσιν.

Ἐπὶ δέ τοῦτοις, κατασπαζόμενοι τὴν ὑμέτεραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

Ἡ Ἀθηνῶν Ἱεραρχία β', ὁρόσηρον

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

ἀρχ. κ. Ἰωάννης Καραμούζης

Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

(συνέχεια ἐκ σελ. 12)

αὐθεντία καὶ καθολικὸ καὶ ὑποχρεωτικὸ χαρακτήρα, θεωροῦσα αὐτὲς ὡς τὰ κυριώτερα γραπτὰ μνημεῖα τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως καὶ ὡς κανονικοὺς καὶ αὐθεντικοὺς καὶ ἀμετακίνητους γνώμονες τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ὡς ἐκ τούτου, χρησιμοποιεῖ μόνον αὐτοὺς τοὺς οἰκουμενικοὺς δογματικοὺς ὅρους ὡς κύρια καὶ πρωτεύουσα πηγὴ τῆς δογματικῆς διδασκαλίας της, ισόκυρη καὶ ισότιμη πρὸς τὴν Ἀγία Γραφή. Ἡ δογματικὴ διδασκαλία περιέχει τὴν γνήσια Ἱερὰ Παράδοση, ἢ ὁποία μαζὶ μετὰ τὴν Ἀγία Γραφή ἀποτελοῦν τὶς δύο ισόκυρες καὶ ἰσοδύναμες καὶ ἰσοστάσιες πηγές τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως.

ζ'. Οἱ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου.

Ἡ Σύνοδος εἰδικώτερα:

1. Ἑρμηνεύουσα αὐθεντικῶς τὴν γραπτὴ Παράδοση τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, διεκήρυξε τὴν Μονοθεΐα, ἔτσι ὅπως ὁμολογεῖ στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως, ὅτι οἱ πιστοὶ πιστεύουν «εἰς ἓνα Θεόν».

2. Διεκήρυξε τὴν Τριαδικότητά τοῦ Θεοῦ, ἥτοι ὁμολογοῦμε καὶ προσκυνοῦμε Πατέρα, Υἱὸ καὶ Ἅγιο Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον.

3. Κήρυξε ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι Πατέρας τῶν ἀνθρώπων, ὅπως δίδαξε ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος, διδάσκοντάς μας νὰ ἀπευθυνόμαστε πρὸς τὸν Θεόν, ἀποκαλώντας Τον «Πάτερ ἡμῶν» (Κατὰ Ματθαῖον στ', 9-13) καὶ μετὰ τὴν Ἀνάστασή Του πρὸς τοὺς Μαθητές Του «ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν» (Ἰωάννου κ', 17).

4. Ὁμολόγησε ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι δημιουργός, προνοητής καὶ κυβερνήτης τοῦ κόσμου.

5. Κήρυξε ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Δημιουργὸς πάντων «ὁρατῶν τε καὶ ἀοράτων».

6. Εἰσήγαγε τὸν ὅρο «ὁμοούσιος» γιὰ τὸ β' πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ Πατέρα ἐρμηνεύοντας αὐθεντικῶς τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, ὁ Ὅποῖος διεκήρυξε ὅτι: «Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἓν ἐσμεν» (Ἰωάννου ι', 30).

7. Διεκήρυξε τὴν προαιώνια ὑπαρξὴ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ σύμφωνα μετὰ τὴν διδασκαλία τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου: «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος» (Ἰωάννου α', 1).

8. Συνόψισε τὴν πίστη τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸ μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ στὰ ἑπτὰ πρῶτα ἄρθρα τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως.

9. Δήλωσε τὸ ἀναλλοίωτον τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὸν λόγο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας» (Πρὸς Ἑβραίους ιγ', 8).

Ἡ Ἐκκλησία, ἐξαιτίας τῆς σημασίας ποὺ ἔχει τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως στὴν ζωὴ τῶν πιστῶν, ἔκρινε ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴν συμμετοχὴ τῶν πιστῶν στὰ Μυστήρια τοῦ Ἱεροῦ Βαπτίσματος καὶ τῆς Θείας Λειτουργίας, τὴν ὁμολογίαν στὴν πίστη τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Παραλλήλως, ἐνέταξε τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως στίς Ἱερές Ἀκολουθίες ποὺ τελοῦνται στὴν θεία λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καὶ ἀγάπης ἐν Κυρίῳ,

† Ὁ Ἀθηνῶν **Ι Ε Ρ Ω Ν Υ Μ Ο Σ**, Πρόεδρος

† Ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου Ἱερόθεος

† Ὁ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ Ἰγνάτιος

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ Δανιήλ

† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Ἐφραίμ

† Ὁ Πειραιῶς Σεραφεῖμ

† Ὁ Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας, Μήλου, Δήλου καὶ Μυκόνου Δωρόθεος

† Ὁ Γρεβενῶν Δαβίδ

† Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς Ἰουστίνος

† Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Στέφανος

† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἀθανάσιος

† Ὁ Λήμνου καὶ Ἀγίου Εὐστρατίου Ἱερόθεος

† Ὁ Θεσσαλονίκης Φιλόθεος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

Πρωτ. 902
Αριθμ.
Διεκπ. 521

Έν Χίω τη 23^η Μαΐου 2025

Μνήμη Μιχαήλ επισκόπου Συνάδων του όμολογητου

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ

ΑΡ. 85

Πρός
Τόν Ιερόν Κλήρον
της καθ' ήμās Ιερās Μητροπόλεως

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΘΣΤΗΙ

Κατά τήν μεγάλην καί φοβεράν αρχιερατικήν προσευχήν Του, ό Κύριος καί Θεός καί Σωτήρ ήμών Ιησούς Χριστός «έπήρε τούς όφθαλμούς αὐτου είς τόν οὐρανόν καί είπεν... έγώ περί αὐτών έρωτῶ· οὐ περί του κόσμου έρωτῶ, αλλά περί ών δέδωκάς μοι... πάτερ, οὗς δέδωκάς μοι, θέλω ίνα όπον είμί έγώ κάκεινοι ώσι μετ' έμου» (Ιωάννου ιζ' 1,9,24).

Αγαπητοί Ιερείς,

Απ' αρχής ή Έκκλησία φανεροῦται ώς «κοινωνία» τών μελών αὐτῆς μετά του Χριστου καί μετ' αλλήλων, ώς αλληλοπεριχώρησις σταυρική (Α' Κορινθίους α' 9, ι' 16-17, Β' Πέτρου α' 4. κ. ά.). Θεμέλιον καί απόλυτον κέντρον αὐτῆς τῆς «έν κοινωνία» ένώσεως είναι ό Χριστός. Η Έκκλησία αποκαλύπτεται είς τά Ιεροσόλυμα ώς ό «νέος Ισραήλ» (Γαλάτας στ' 16), ό όποίος συνεχίζει τήν σύναξιν καί κοινωνίαν λατρείας του παλαιου Ισραήλ (Γενέσεως μθ' 6). «Ήσαν δέ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τών αποστόλων, καί τῇ κοινωνία, καί τῇ κλάσει του άρτου, καί ταίς προσευχαίς» (Πράξεων β', 42). ζωή θεοκεντρική είς όλας τάς εκφάνσεις. Ουσία τῆς νέας κοινωνίας του Θεου μετά τών ανθρώπων, έν τοίς όρίοις τῆς «καινῆς διαθήκης» του αίματος του Θεανθρώπου, έθεωρείτο ή πλήρης καί τελεία ένωσις Θεου καί ανθρώπου έν τῇ Έκκλησία του Θεανθρώπου Χριστου,ώς συναγωγή καί σύναξις, σύνοδος καί κοινωνία του «Πρωτοτόκου έν πολλοίς αδελφοίς» (Ρωμαιοῦς ή', 29) μετά τών «αδελφών» αὐτου, ώς «κοινωνία Αγίου Πνεύματος μετά πάντων» τών πιστών (Β' Κορινθίους ιγ' 13).

Η Έκκλησία δέν είναι άπλως μία θρησκευουσα κοινότης ή συνήθης κοινωνική συσσωμάτωσις, αλλά «σώμα Χριστου». Η ιδιότης αὐτῆς ώς «κυριακου σώματος» καταξιοί τήν Έκκλησίαν ώς κοινωνίαν καί δή καί λατρεύουσαν καί λειτουργούσαν «τῷ Κυρίῳ (Πράξεων ιγ', 2).

Εἶναι τό «σῶμα» τοῦ «ἱστορικοῦ» Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποῖου κοινωνοῦμεν κατά τήν Θεῖαν Εὐχαριστίαν, τοῦ ὁποῖου μετέχομεν, ἐνσωματούμενοι εἰς αὐτό. Διά τοῦτο ἡ λατρεία ἀποτελεῖ πρᾶξιν τῆς κοινότητος- τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας- καί οὐ μόνον πρᾶξιν τοῦ πιστοῦ ὡς ἀτόμου. Ἡ πρᾶξις τῆς κοινότητος, ὡς συλλογική ἐνέργεια καί γεγονός κοινωνίας, συνιστᾷ προϋπόθεσιν διά τόν ἁγιασμόν τοῦ ἀτόμου – πιστοῦ, ὁ ὁποῖος εἰς τήν λατρείαν τῆς Ἐκκλησίας δέν μετέχει ἀπλῶς διά τόν ἀτομικόν ἁγιασμόν, ἀλλ' ὡς μέλος τοῦ σώματος διά τόν συναγιασμόν μεθ' ἀπάντων τῶν ἄλλων μελῶν, δεδομένου ὅτι μία ἀτομιστική εὐσέβεια εἶναι ξένη πρὸς τήν Ἐκκλησίαν ὡς Ὁρθοδοξίαν.

Ἡ Εὐχαριστία εἶναι ἐπισκοποκεντρική: «ἐκείνη βεβαία εὐχαριστία ἡγείσθω, ἡ ὑπὸ τόν ἐπίσκοπον οὖσα, ἥ ᾧ ἂν αὐτός ἐπιτρέψῃ» (Ἰγνατίου, Σμυρναίους, VIII, 1-2). Κατά τούς ἀρχαίους χρόνους ὁ Ἐπίσκοπος ἐτέλει τήν Θ. Εὐχαριστίαν καί οἱ Πρεσβύτεροι ἀπετέλουν τό σύνθρονον αὐτοῦ. Μετά τόν ἐπιμερισμόν τοῦ συνθρόνου καί τήν γένεσιν τῆς ἐνορίας, δέν διασπᾶται τό σύνθρονον, ἀλλά τά θυσιαστήρια τῶν ἐνοριῶν εἶναι ἀκτινωταί προβολαί τοῦ κεντρικοῦ θυσιαστηρίου τῆς Ἐπισκοπῆς.

Πάντα ταῦτα ἔχοντες ὑπ' ὄψει «ἐπιθυμία ἐπεθύμησα τοῦτο τό πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν» (Λουκᾶ κβ' 15).

Διά τοῦτο, ἀπεφασίσαμεν ὅπως κατά τό ἐνεστώς ἔτος τελεσθῇ καθ' ἅπασαν τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν ἐπὶ τῇ Ἀποδόσει τοῦ Πάσχα (Τετάρτη 28 Μαΐου 2025) ἡ Θεία Λειτουργία μόνον εἰς τόν Ἱερόν Μητροπολιτικόν Ναόν Χίου (μονοκκλησία) Ἀρχιερατικῶς καί μέ τήν συμμετοχήν ἀπάντων τῶν Κληρικῶν, φερόντων ἄμφια λευκόχρυσά, καί τοῦ συνόλου τοῦ πιστοῦ λαοῦ, ἵνα ἐν ἐνὶ στόματι καί μιᾷ καρδίᾳ δοξάσωμεν τῇ Τριαδικῇ Μονάδι καί κοινωνήσωμεν τοῦ ἐνός ἄρτου καί τοῦ ποτηρίου, ὥρα δέ ἐνάρξεως τοῦ Ὁρθρου ὀρίζεται ἡ ἕκτη καί δεκαπέντε πρωΐνῃ (06.15) ὥρα δέ πέρατος τῆς Θείας Λειτουργίας περί τήν δεκάτην πρωΐνήν (10.00).

Ὅθεν, προτρέπομεν ὑμᾶς ὅπως ἐνημερώσητε ἅπαντας τούς εὐσεβεῖς ἐνορίτας ἵνα προσέλθωσιν εἰς τήν Θεῖαν Λειτουργίαν ταύτην, ὡς ἔκφρασιν τῆς ἐν ἀγάπῃ καί ὁμονοίᾳ ὁμολογίας τῆς πίστεως ἡμῶν, καί κοινωνήσωσιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

ΜΕΤΑ ΠΑΤΡΙΚΩΝ ΕΥΧΩΝ

+ Ο ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ ΜΑΡΚΟΣ

ΣΙΜΩΝ ΠΕΤΡΟΣ

του Ιωάννου Πολέμη

Χαράματα. Βαριά κοιμάται ή Ρώμη
μέ τ' όνειρο τής πυρκαγιάς στά μάτια.
Στάχτη οί ναοί καί στάχτη τά παλάτια
Μ' αίματα χριστιανών βαμμένοι οί δρόμοι.
Μία κουστωδία, μέ δόρατα όπλισμένη
φέρνουν τόν Πέτρο, σπρώχνοντάς τον όλοι
στού μαρτυρίου τόν τόπο, έξω άπ' τήν πόλη.
Έκει ό σταυρός στημένος τόν προσμένει.
Σκυφτός, χλωμός εκείνος, μέ τά χέρια
πιστάγκωνα δεμένα, άργά βαδίζει
στή νέα ζωή. ή άνατολή όδοίζει,
σβήν' τά στερνά ξαγρυπνισμένα άστέρια.
Τώρα δειλά - δειλά χαράζ' ή ήμέρα
πάχνη θολή σηκώνεται άπ' τά βάθη
του ποταμού' καί τής αύγής τ' όρνίθι,
τό τρίτο όρνίθι, άκούγεται άπό πέρα.
Στήν άγωνία του σταυρικού θανάτου
τ' άκούει ό Πέτρος καί θυμάται πάλι
μیان νύχταν άλησμόνητη, μιάν άλλη
νύχτα, τή νύχτα εκείνη του Πιλάτου.
Τότε είχε κλάψει, τώρα στήν θλιμμένη
τήν όψη του ή χαρά γλυκοχαράζει
καί στρέφοντας ψηλά τά μάτια, κράζει.
«Βλέπεις; δέν σ' άπαρνιέμαι» - Καί πεθαίνει.

**ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ κ. ΜΑΡΚΟΥ**

- Έκδότης: Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Άπευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Ιερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρών καί Οίνουσσών - Κων. Αμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ.
- Ίστοσελίς: <http://www.imchiou.gr>
- Η «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές άυτοπροαίρετες δωρεές άναγνωστών, ύπέρ του κατηχητικού καί φιλανθρωπικού έργου.
- IBAN GR 98 0110 4900 0000 4900 0199 68

ΜΙΑ ΩΔΗ ΤΗΣ ΕΥΑΝΘΙΑΣ ΚΑΪΡΗ ΣΤΟΝ ΕΦΕΣΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟ ΤΟΝ ΚΑΛΛΙΑΡΧΗ

του Β. Π. Παναγιωτοπούλου
(από τό περιοδικό Ο ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ, τεύχος 6).

Στό βιβλίο του Κώστα Ν. Τριανταφύλλου για τό Αρχείο της οικογενείας Χαιρέτη¹ δημοσιεύεται από έντυπο μονόφυλλο τό κείμενο μιᾶς ὠδῆς πρὸς τόν Μητροπολίτη Ἐφέσου Διονύσιο τόν Καλλιάρχη μέ τήν ὑπογραφή Ε.Ν. . Τό μονόφυλλο ἔχει τυπωθεῖ στό τυπογραφεῖο τῶν Κυδωνιῶν καί εἶναι ἀχρονολόγητο καί ἀβιβλιογράφητο². Τό γεγονός ὅτι στόν μικρό ἀριθμό τῶν προϊόντων τῆς τυπογραφίας τῶν Κυδωνιῶν ἔρχεται νά προστεθεῖ ἄλλο ἓνα, ἔγινε ἀφορμή γιά μιᾶ μικρή ἔρευνα πού εἶχε τά ἀκόλουθα ἀποτελέσματα.

Τά ἀρχικά Ε.Ν. δέν παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες. Καί ἀπό τόν πίνακα ὀνομάτων τῆς Βιβλιογραφίας Γκίνη – Μέξα ἀκόμη, χωρίς ἄλλη ἔρευνα, μπορεῖ κανεῖς νά τά συμπληρώσει ἀνεπιφύλακτα: Ε(ὐανθία) Ν(ικολάου) Καΐρη). Ἔχουμε δηλαδή μιᾶ ὠδή τῆς Εὐανθίας Καΐρη³ πρὸς τόν Μητροπολίτη Ἐφέσου Διονύσιο⁴. Ὁ Διονύσιος Πίστης⁵ ἔγραψε πρῶτος γι' αὐτή τήν ὠδή, χωρίς ὅπως φαίνεται, νά γνωρίζει τό έντυπο γιά τό ὅποιο γίνεται λόγος ἐδῶ. «Τό 1817 ἢ 18 ἔτος ἦλθεν εἰς Κυδωνίας ὁ Ἐφέσου Διονύσιος Σούτζου⁶ περιοδικῶς, ἐπεσκέφθη τήν Σχολήν καί διδασκάλους, ἐπεσκέφθη δέ καί τήν Εὐανθίαν μεθ' ἧς ὠμίλησεν γαλλιστί καί ἰταλιστί· αὕτη προσέφερεν αὐτῷ ἓν προσφώνημα ἡρωϊκόν, ἐκεῖνος δέ ἓν πολύτιμον ἐπανωφόριον – σάλι καί 25.000 γρόσια». Ἡ πληροφορία γιά τήν τεράστια ποσότητα τῶν 25.000 γροσίων εἶναι βέβαια ἀνυπόστατη. Εὐκόλα ὅμως μπορεῖ νά γίνει ἡ ταύτιση ἀνάμεσα στό ἡρωϊκόν προσφώνημα τῆς παραπάνω πληροφορίας καί στήν ὠδή πού μᾶς ἀπασχολεῖ.

Μέ ποιᾶ ἀφορμή τυπώθηκε ἡ ὠδή δέν εἶναι εὐκόλο νά ἐξακριβωθεῖ. Τό πρᾶγμα γίνεται δυσκολώτερο γιατί τό έντυπο εἶναι

αχρονολόγητο. Όπωςδήποτε βέβαια τυπώθηκε ανάμεσα στο καλοκαίρι του 1819 (άφιξη του τυπογραφείου και του τυπογράφου Κ. Τόμπρα⁷ από το Παρίσι στις Κυδωνίες) και στις 3 Ιουνίου του 1821 (καταστροφή των Κυδωνιών και του τυπογραφείου). Ένας συσχετισμός με το πιθανό γεγονός μιᾶς πανηγυρικής ἀπαρχῆς τῆς λειτουργίας του τυπογραφείου ἴσως δέν θά ἦταν ὀλότελα ἄστοχος. Ὁ Καλλιάρχης εἶναι γνωστός προστάτης τῆς Σχολῆς τῆς ὁποίας τμήμα εἶναι τό τυπογραφεῖο. Εἶναι εὐλογο νά ὑποθέσουμε ὅτι ἕνα ἔντυπο τοῦ τυπογραφείου, τό πρῶτο ἴσως, ἀφιερώνεται ἀπό εὐγνωμοσύνη στόν Καλλιάρχη. Γιά νά ἀπαντήσουμε στό ἐρώτημα γιατί τυπώνεται ἕνα στιχοῦργημα πού εἶχε ἐκπληρώσει τόν προορισμό του, εἶχε δηλαδή προσφερθεῖ στόν προστάτη τῆς Σχολῆς, θά κάνουμε δύο ὑποθέσεις. Ἡ μία εἶναι νά προτιμήθηκε αὐτό γιατί εἶχε γίνει ἀγαπητό, καί ἴσως κυκλοφοροῦσε χειρόγραφο, στούς κύκλους τῆς Σχολῆς. Ἡ ἄλλη ὑπόθεση μπορεῖ νά μᾶς φέρει στήν ἄμιλλα τῶν πόλεων, Χίου καί Κυδωνιών, σέ ποιά ἀπό τίς δύο θά τυπωθεῖ τό πρῶτο ἔντυπο. Τά σχετικά, ἀπό τήν πλευρά τῆς Χίου, τά γνωρίζουμε⁸. Ἄν ἐπικρατοῦσε τό ἴδιο πνεῦμα καί στις Κυδωνίες, βάσιμα μποροῦμε νά ὑποθέσουμε πῶς ὅταν ἔγινε ἡ ἐγκατάσταση τοῦ τυπογραφείου ἀναζητήθηκε ἀμέσως κάτι σύντομο γιά μιᾶ δοκιμή, γιά μιᾶ πρώτη παρουσίαση. Ἡ ἐξαιρετική καλαισθησία μάλιστα μέ τήν ὁποία ἔχει γίνει ἡ τυπογραφική σύνθεση δείχνει ὅτι ὁ Τόμπρα κάνει μιᾶ ἐπίδειξη τῶν ἱκανοτήτων του ὡς τυπογράφου. Ἡ ὠδή τῆς Εὐανθίας Καΐρη ἦταν κατάλληλη· σύντομη, μόλις λίγες ἀράδες κι' αὐτές ἀφιερωμένες στόν προστάτη τῆς Σχολῆς. Ὁ συνδυασμός ἦταν αὐτό ἀκριβῶς πού ζητοῦσε ἡ στιγμή.

Κάθε ἀπόπειρα γιά αἰσθητική ἀξιολόγηση τῆς ὠδῆς θά κατέληγε σέ ἀρνητικό ἀποτέλεσμα. Ἡ Εὐανθία Καΐρη, κόρη 18 - 19 χρόνων τότε, δέν εἶχε τίς προϋποθέσεις γιά ποιητικές ἐπιδόσεις ὑψηλότερης ποιότητας. Μιά σύγκριση μάλιστα ἀνάμεσα στήν ὠδή καί στήν ἀφιέρωση τοῦ «Ἀγάθωνα»⁹ ἀπό τόν Κούμα στόν ἴδιο

Μητροπολίτη δείχνει ότι η Εὐανθία είχε ἐπηρεασθεῖ βαθύτατα ἀπό τό κείμενο αὐτό. Οἱ περισσότεροι ἀπό τούς εἴκοσι στίχους τῆς ὠδῆς εἶναι ἀτόφιες σχεδόν φράσεις ἀπό τήν ἀφιέρωση τοῦ Κούμα. «*Ἡ Λάρισσα κηρύττει*», «*Ἡ Ἐφεσος χαίρει*» κ.α. εἶναι κοινοί τόποι στά δύο κείμενα.

1. Κώστα Ν. Τριανταφύλλου, *Ἡ Βυζαντινὴ οἰκογένεια Χαιρέτη καὶ τὸ ἐν Πάτραις Ἀρχεῖον της*, Πάτρα 1962. Στὴ σ. 18 ὁ συγγραφέας θεωρεῖ τὴν ὠδὴ ἔργο τοῦ Κηρύκου Χαιρέτη.

2. Δ. Σ. Γκίνη- Β. Γ. Μέξα, *Ελληνικὴ Βιβλιογραφία, 1800 – 1863*, τόμ.1-3, Ἀθήνα 1939-1957, πρβλ. Ι. Π. Ζωγράφου, *Βιβλιογραφία Θεοφίλου καὶ Εὐανθίας Καΐρη*, «*Νέα Ἑστία*», 54 (1953), σσ. 1125 – 1132.

3. Δ. Π. Πασχάλη, *Εὐανθία Καΐρη*, (1799 – 1866), Ἀθήνα 1919, πρβλ. Κούλας Ξηραδάκη, *Εὐανθία Καΐρη ἡ πρώτη Ἑλληνίδα πού κατέκτησε τὴ μόρφωση*, Ἀθήνα 1956.

4. Π. Κοντογιάννη, *Διονύσιος Καλλιάρχης*, «*Ἀθηνᾶ*» ΙΗ' (1906), σσ. 145-196. Πρβλ. Ν. Α. Βέη, *Συμβολὴ εἰς τὰ Σχολικὰ πράγματα τῆς Σμύρνης*, «*Μικρασιατικὰ Χρονικά*», 1 (1938), σ. 236, ὅπου συγκεντρώνεται ἀρκετὴ βιβλιογραφία.

5. Διονυσίου Πίστη, πρ. Μητροπολίτου Ξάνθης, *Περιγραφή τῆς Νήσου Ἄνδρου*, Ἑρμούπολις 1881, σ. 41.

6. Τὸ ἐπώνυμο τοῦ Διονυσίου εἶναι Καλλιάρχης. Σφάλλεται ὁ Δ. Πίστης ὅταν τὸν ἀποκαλεῖ Σοῦτσο.

7. Συγκεντρωμένη βιβλιογραφία γιὰ τὸν Κ. Τόμπρα βλ. στοῦ Φ. Η. Ἡλιού, *Ἀπὸ τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Κοραῆ, ἀνέκδοτα καὶ ξεχασμένα γράμματα*, «*Ἑρνος εἰς Ἀδαμάντιον Κοραῆν*», Ἀθήνα 1956, σ. 122 καὶ σ. 74 τοῦ ἀνατύπου. Πρβλ. ἀκόμη, Σπ. Δ. Λουκάτου, *ὁ Ἀδαμάντιος Κοραῆς καὶ ἡ ἐν Χίῳ τυπογραφία*, «*Εἰς μνήμην Κ. Ἀμάντου*», Ἀθήνα 1960 σ. 196, σημ., ὅπου συμπληρωματικὲς βιβλιογραφικὲς ἐνδείξεις. Τὸ σύντομο διάγραμμα τῶν σπουδῶν καὶ τῆς δράσης τοῦ πού παρέχεται στὴ σημείωση αὐτὴ εἶναι στό μεγαλύτερο μέρος τοῦ λαθεμένου. Πότε ἀκριβῶς, μέσα στό καλοκαίρι τοῦ 1819, ξαναγύρισε στὴς Κυδωνίες ὁ Τόμπρας δὲν μπόρεσα νὰ τὸ ἐξακριβώσω. Πάντως τὸ περ. «*Ἀθηνᾶ*» τοῦ Παρισιοῦ, ἀρ. τεύχ. 1 (28 Φεβρ. 1819) σ. 6, δίνει τὴν πληροφορία ὅτι ὁ Τόμπρας «σκοπεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἀπριλίου μηνός εἰς τὴν πατρίδα του καὶ νὰ συστήσῃ ἐργαστήριον τῆς ἱερᾶς ταύτης τέχνης».

8. Σπ. Λουκάτου, ἔ. ἀ.

9. Βειλάνδου, *Ἀγάθων Μεταφρασθεὶς ἀπὸ τὴν Γερμανικὴν γλῶσσαν ὑπὸ Κ. Μ. Κούμα*, Μέρος Πρῶτον, Βιέννη 1814.

Ένα νέο έρευνητικό δίκτυο για τό Εὐαγγέλιο τοῦ Μάρκου: τό διεθνές Colloquium Marcianum

Τοῦ Δρος Markus Lau

Ἡ ἐρμηνευτική ἐρευνα καί ἡ ἐπιστημονική πρόοδος εὐδοκιμοῦν στή δικτύωση, τή δημιουργική ἀνταλλαγή καί τήν παρατήρηση πέρα ἀπό τά ὅρια τοῦ δικοῦ μας ἐπιστημονικοῦ κλάδου, τῶν δικῶν μας προκαταλήψεων καί τῶν ἀγαπημένων μας προοπτικῶν. Τό νεοσύστατο ἐρευνητικό δίκτυο «Colloquium Marcianum» προσφέρει μία πλατφόρμα ἀφιερωμένη στήν ἐρμηνευτική μελέτη τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Μάρκου, τῶν προσλήψεων του καί τῶν συμφραζομένων του. Τό πρῶτο ἐτήσιο συνέδριο αὐτοῦ τοῦ διεθνoῦς, διεπιστημονικοῦ καί οἰκουμενικοῦ δικτύου, μέ τίτλο "Current Research on the Earliest Narratio of Emerging Christianity: Inter- and Transdisciplinary Approaches to the Gospel of Mark and Its Reception", πραγματοποιήθηκε στίς 27-28 Μαρτίου 2025 στό Πανεπιστήμιο τῆς Βόννης.

Μέ περίπου 30 συμμετέχοντες ἀπό τή Σουηδία, τή Δανία, τή Γερμανία, τίς ΗΠΑ, τήν Αὐστρία καί τήν Ἑλβετία, ἡ συνάντηση σημείωσε ἀπόλυτη ἐπιτυχία. Οἱ ἐπτά κεντρικές διαλέξεις καί οἱ τέσσερις ταυτόχρονα παρουσιάσεις σύντομων παρουσιάσεων ἀσχολήθηκαν μέ διάφορες πτυχές τῆς τρέχουσας ἐρευνας σχετικά μέ τό Εὐαγγέλιο τοῦ Μάρκου. Προσκλήθηκαν νά μιλήσουν τόσο νέοι ἀκαδημαϊκοί ὅσο καί καταξιωμένοι ἐρευνητές. Θεματικά, οἱ παρουσιάσεις διερεύνησαν ἓνα εὐρύ φάσμα θεμάτων:

από τις αρχαίες αντιλήψεις για την αρενωπότητα υπό τό πρίσμα του χαρακτηρισμού του Ίησου από τόν Μάρκο, έως τή σημασία τῶν συναισθημάτων για τήν ἑρμηνεία του κειμένου του Μάρκου, έως τήν πρόσληψη εἰδικά σκηνῶν του Μάρκου σέ παλαιοχριστιανικές σαρκοφάγους καί ῥωμαϊκές κατακόμβες. Ἐκτός ἀπό τήν ἀκαδημαϊκή συζήτηση ἐπὶ τῶν τρεχόντων ζητημάτων, ὑπῆρξε ἐπίσης ἄφθονη εὐκαιρία για δικτύωση μεταξύ μεμονωμένων ἐρευνητῶν καί ἀνταλλαγή ἐρευνητικῶν ἰδεῶν καί συγκεκριμένων ἔργων. Ἡ ἐξαιρετική ὁργάνωση ἀπό τήν ομάδα του Προέδρου του Τμήματος Καινῆς Διαθήκης στή Σχολή Προτεστάντικῆς Θεολογίας στό Πανεπιστήμιο τῆς Βόννης, πού τό φιλοξενοῦσε συνέβαλε σημαντικά σέ αὐτό, καθώς καί στήν ἐπιτυχία ὁλόκληρου του συνεδρίου.

Τό ἐρευνητικό δίκτυο "Colloquium Marcianum" ἰδρύθηκε ἀπό τήν καθηγήτρια Δρ. Sandra Huebenthal (Πανεπιστήμιο του Passau), τήν καθηγήτρια Δρ. Heidrun Mader (Πανεπιστήμιο τῆς Κολωνίας), τόν καθηγητή Δρ. Jan Runggemeier (Πανεπιστήμιο τῆς Βόννης) καί τόν καθηγητή Δρ. Markus Lau (TH Chur). Τό πρῶτο ἐτήσιο συνέδριο χρηματοδοτήθηκε γενναιόδωρα ἀπό τήν Πρωτοβουλία Ἀριστείας του Πανεπιστημίου τῆς Βόννης, καθώς καί ἀπό τό Πανεπιστήμιο τῆς Κολωνίας καί τή Θεολογική Σχολή Chur. Ὁ σχεδιασμός για τίς ἐπόμενες συναντήσεις του δικτύου ἔχει ἤδη ξεκινήσει για τήν περίοδο 2026 - 2028.

Tagungsprogramm

Donnerstag, 27.03.

Raum 03.138

13.45 Uhr Anreise und Begrüßungskaffee

14.15 Uhr Begrüßung und Einführung

14.30 Uhr Markus vor Augen? – Eine Spurensuche in den Bildern der ersten Jahrhunderte

Mag. theol. Lara Mührenberg B.A., Universität Bonn

15.00 Uhr Response: Prof. Dr. Jan Rügemeier, Universität Bonn

15.15 Uhr Diskussion

15.30 Uhr Apostola apostolorum – Women's Agency in the Gospel of Mark and the Reception of the Early Church

Dr. Maria Munkholt Christensen, Universität Bonn

16.00 Uhr Response: Prof. Dr. Jeremiah Coogan, Santa Clara University Berkeley

16.15 Uhr Diskussion

16.30 Uhr Kaffeepause

16.45 Uhr Vereine und ihre Texte - ein Analogon zum Markusevangelium?

Prof. Dr. Markus Öhler, Universität Wien

17.15 Uhr Response: Prof. Dr. Martin Meiser, Universität des Saarlands

17.30 Uhr Diskussion

17.45 Uhr Angstemotionen im Markusevangelium. Methodische Überlegungen und ihre Anwendung auf Mk 16,1-8

Dr. May-Britt Melzer, Paderborn

18.15 Uhr Response: Dr. Nicole Oesterreich, Sächsische Akademie der Wissenschaften

18.30 Uhr Diskussion

19.30 Uhr Gemeinsames Abendessen im „DelikArt“ (Colmantstraße 14-16)

Freitag, 28.03.

Raum 03.138

09.00 Uhr World Café zur Präsentation von Promotionsprojekten

„Versteht ihr immer noch nicht?“ „Schlaft ihr immer noch?“ (Mk 8,21;14,41) –

Die Rolle der Fragen in der Charakterisierung der Jünger im MkEv

Mag. theol. Felipe Agudelo, Universität Tübingen

Der Menschensohn in der Dichotomie aus Macht und Ohnmacht.

Markinisches Krisenmanagement am Beispiel der drei Leidensankündigungen

Maximilian Gialousis M.Ed. M.A., RWTH Aachen/ Universität Bonn

Pneumatologie im Markusevangelium – Eine kognitiv-narratologische Untersuchung
Simeon Redinger M.A., Universität Bonn.

Der Körper Jesu in der markinischen Passionserzählung. Die narrative Gestaltung von Mk 15,16-20 im Dialog mit spätantiken Männlichkeitskonzeptionen

Kim Sölter M.Ed., Leibniz Universität Hannover/ KiHo Wuppertal

10.30 Uhr Kaffeepause

11.00 Uhr The Messiah amidst the Polluted and Profane

Fanny Granhagen Gottfridsson B.A., Lunds Universitet

11.30 Uhr Response: Prof. Kasper Bro Larsen PhD, Aarhus University

11.45 Uhr Diskussion

12.00 Uhr 'When Things Click,' or Unexpected Confluences when Trying to Read to the Gospel of Mark within Judaism

John van Maaren PhD, Universität Wien

12.30 Uhr Response: Prof. Dr. Heidrun Mader, Universität zu Köln

12.45 Uhr Diskussion

13.00 Uhr Gemeinsames Mittagessen

14.00 Uhr Mark 16:9–20 in the Context of Second-Century Textual Practices

Dr. Jeremiah Coogan, Santa Clara University Berkeley

14.30 Uhr Response: Prof. Dr. Sandra Huebenthal, Universität Passau

14.45 Uhr Diskussion

15.00 Uhr Abschlussdiskussion

15.30 Uhr Verabschiedung und Abreise Tagungsteilnehmer*innen

I. COLLOQUIUM MARCIANUM

Exegetische Forschung und wissenschaftlicher Fortschritt leben von Vernetzung, von kreativem Austausch und vom Blick über den Tellerrand der eigenen Disziplin, der eigenen Vorprägungen und lieb gewonnenen Perspektiven. Diesem Ziel dient das neu gegründete Forschungsnetzwerk «Colloquium Marcianum». Mit einem weiten Fokus im Blick auf hermeneutische Zugänge, methodische Herangehensweisen und Interpretationsoptionen möchte das deutschsprachige und zugleich international offene Netzwerk «Colloquium Marcianum» eine neue Plattform für den wissenschaftlichen Austausch zum Markusevangelium und seinen Rezeptionen bieten, um unterschiedliche Sichtweisen auf die früheste Narratio des werdenden Christentums miteinander ins Gespräch zu bringen.

Kontakt

Organisator*innen

Prof. Dr. Sandra Huebenthal, Universität Passau Prof. Dr. Markus Lau, Theologische Hochschule Chur Prof. Dr. Heidrun Mader, Universität zu Köln Mag. theol. Lara Mührenberg B.A., Universität Bonn Prof. Dr. Jan Rüggemeier, Universität Bonn
Tagungsort Ev.-Theol. Fakultät der Rheinischen Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn Rabinstraße 8, 53111 Bonn

Anmeldung

Bitte melden Sie sich für die Tagung bis zum 14. März 2025 per E-Mail über das Sekretariat für Neues Testament an: kihn@uni-bonn.de

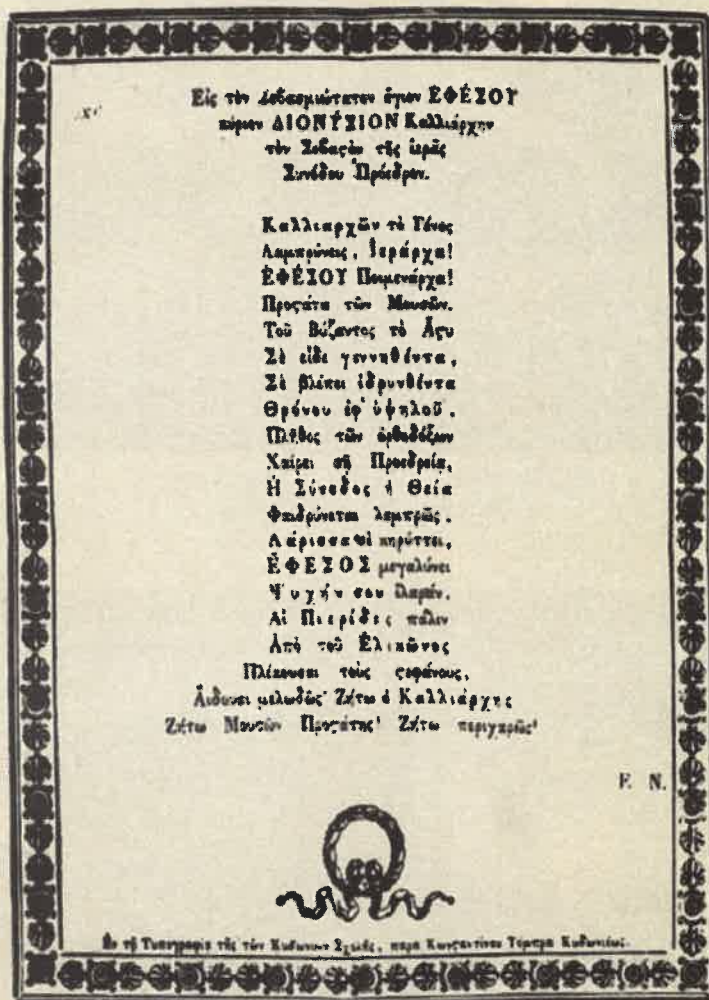
Finanziert wird die Tagung durch Fördermittel der TRA 'Present Pasts' an der Universität Bonn in Kooperation mit der Universität zu Köln.

Λογότυπον Colloquium Marcianum
(Βόννη, Μάρτιος 2025)

«Στῶν Φαρῶν τήν ὀλόμανρη ράχη»
Μνημεῖον Θυσίας

Τὸ μονόφυλλο τοῦ τυπογραφείου τῶν Κυθωνίων μετὰ τὴν ὠδὴν τῆς Εὐανθίας Καΐρη
(Διαντ. 0,25X0,18)

ὠδὴ Εὐανθίας Καΐρη εἰς Ἱερομ. Διονύσιον Ἐφέσσου